

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2194/2021
02.11.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Марија Јоксовић, адвокат из ..., против тужене „Агроиндустријско комерцијална банка АИК банка“ а.д. Београд, чији је пуномоћник Ана Лазаревић, адвокат из ..., ради поништаја решења, одлучујући о ревизији тужене, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 165/21 од 19.04.2021. године, у седници одржаној 02.11.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 165/21 од 19.04.2021. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 1685/2019 од 20.10.2020. године, ставом првим изреке, одлучено је да се захтев тужиле делимично усваја. Ставом другим изреке, одбачена је тужба у делу у којем је тужила тражила да се тужена обавезе да тужилу распореди на послове који одговарају врсти и степену стручне спреме коју тужила поседује. Ставом трећим изреке, поништено је решење о отказу уговора о раду број ../19 од 09.09.2019. године, којим је тужили отказан уговор о раду број ../06 од 13.05.2006. године са свим анексима, као незаконито. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужилу врати на рад. Ставом петим изреке, обавезана је тужена да тужили на име трошкова поступка плати 117.900,00 динара, са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 165/21 од 19.04.2021. године, жалба тужене је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11...18/20), Врховни касациони суд је утврдио да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности, као ни друге битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, због којих се ревизија може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је рођена 1980. године и по занимању је економски техничар, код тужене је била у радном односу од 01.12.2004. године до 25.09.2019. године, када јој је оспореним решењем отказан уговор о раду. Радни однос је засновала прво на одређено време, а потом је од 13.05.2006. године на основу уговора бр. ../06 засновала радни однос на неодређено време. Тужена је 24.12.2018. године донела Одлуку о измени Правилника о систематизацији послова и усвојен је Правилник којим је извршена реорганизација у оквиру организационих делова код тужене. Правилником је између осталог смањен број извршилаца на пословима на којима је тужила била радно ангажована. Услед измена Правилника о систематизацији послова, странке су 27.03.2019. године закључиле анекс број ../ уговора о раду, којим је одређено да ће тужила почев од 01.04.2019. године радити на радном месту „сарадник на шалтерским пословима“ у Филијали у Опис дужности и радних обавеза предвиђени су наведеним анексом. Тужила је у складу са поменути анексом послове обављала на шалтеру благајне. Послове је, као и остали запослени обављала без икакве обуке. Касније, поред тих послова тужила је обављала и послове трезора у периоду од 06.05.2019. године до 22.05.2019. године. Начин обављања послова закључара и дужности закључара регулисани су Правилником о благајничком пословању од 20.02.2019. године. Иако је прописано да се у трезор може ући само од стране два закључара истовремено, дешавало се да у простор трезора уђе само један закључар, како шалтер сала не би остала празна, с обзиром да су код тужене у смени била два запослена на шалтеру и да су та два запослена истовремено и закључари за улазак у трезор, те да би се испоштовала процедура, оба шалтерска радника би морала напустити своје радно место на шалтеру, што није дозвољено. Тужили је било познато да се новац у трезору пребројавао на крају радног дана приликом последњег уласка у трезор за тај дан. Међутим, уколико се сравњивало стање у трезору у току радног дана, то је заправо значило да се већ пребројао новац и да се проверило стање у трезору, те би се у том случају приликом последњег уласка само додавало ново стање уношења новца или одузимало уколико је у међувремену узиман новац из трезора.

Код тужене је рад организован у две смене, радним данима у сменама су радила два закључара. Прва смена се завршавала у 13,00 часова, а друга у 18,00 часова. Постојала је радна субота са радним временом од 09,00 до 13,00 часова. Дана 18.05.2019. године била је радна субота и тужила је радила са још две колегинице. Иако је постојало правило да се новац у трезору броји једном у свакој смени, пред крај радног времена, тужила, у духу устаљене праксе која је постојала код тужене, није пред крај радног времена пребројала новац у трезору, с обзиром да се од тренутка када је новац последњи пут унет у трезор и пребројан, да се стање у трезору није мењало, већ је новац из благајне системски приписала стању трезора, а о томе је сачињен извештај. Након истека радног времена, око 13,13 часова тужила и њена колегиница су сишле у трезор са радником обезбеђења који је донео новац у касаме. Оне су само откључале трезор, како би радник обезбеђења могао да унесе касе. Потом су касе

остављене на начин на који су се и раније остављале. У ситуацији када новац стигне након истека радног времена запослени код тужене то само прокњиже. По протеклу радног времена не отвара се трезор каса, него само уносе путне касе са благајне. Овом приликом је у предтрезорски простор прво ушла тужиља, а за њом пар секунди касније колегиница, у једном тренутку тужиља се нашла сама код улазних врата просторије у којој се налази трезор и то онда када колегиница није смела бити у њеној близини, јер је тужиља укуцавала своју шифру, коју колегиница не сме знати. По изласку из просторије трезора тужиља је поново укуцала шифру, односно осигурала простор трезора шифром. Критичног дана нико од запослених код тужене није видео тужиљу да улази сама у простор трезора. Наредног радног дана, 20.05.2019. године, у другој смени, приликом редовног сравњивања стања трезора, констатовано је да постоји вишак новца у трезору у износу од 33.000,00 динара. Дана 21.05.2019. године била је извршена контрола трезора, али се није утврдило како је дошло до појаве вишка новца. О пронађеном вишку новца сви закључари су сачинили писану изјаву, а један од запослених је путем мејла обавестио Службу контроле и управљања пословном мрежом о постојању вишка новца у трезору. Након што је утврђено постојање вишка новца у трезору тужиља није била удаљена са рада, већ је наредна четири месеца настављала да обавља послове на благајни и имала је овлашћење да надзире рад у смени, а њене колеге су биле премештене у друге организационе јединице. Код тужене се и раније дешавало да се појави мањак или вишак новца, с тим да се вишак новца само констатовао, а у погледу мањка постојала је обавеза да се исти надокнади, других санкција није било. Дана 28.05.2019. године од стране запослених у Служби контроле и управљања пословном мрежом спроведена је контрола, прегледани су видео снимци и сачињен је извештај о вишку новца у Филијали ... у Месец и по дана касније из Одељења за управљање готовином НБС тужена је добила информацију да постоји неслагање везано за доток новца из ... и да је реч о истом износу који се у Филијали у ... појавио као вишак, те се даљим проверама утврдило да је вишак у Филијали настао због новца који је слат у НБС, тако да је у НБС евидентиран мањак, па је самим тим тај новац у овој Филијали био вишак.

Тужиљи је 15.08.2019. године достављено упозорење од 05.08.2019. године којим је тужиља упозорена да су се стекли услови за отказ уговора о раду због учињене повреде радних обавеза утврђених Колективним уговором код послодавца, Правилником о благајничком пословању и уговором о раду. У образложењу упозорења наведено је да је на основу извештаја о вишку Службе контроле и управљања пословном мрежом од 28.05.2019. године утврђено да је тужиља 18.05.2019. године у 13,14 часова самостално приступила трезорском простору, рукујући шифром улазних врата трезорског простора и кључем и да није извршила контролу стања свих вредности у трезор каси на крају радног дана, те да је на тај начин грубо прекршила јасно дефинисане одредбе Правилника о благајничком пословању. У образложењу је даље наведено да је тужиља у својој изјави датој кроз мејл, а поводом вишка који је у висини од 33.000,00 динара утврђен у трезору Филијале ... 20.05.2019. године изјавила: „...да се стање трезора слагало у петак на крају дана, у суботу такође (што показују и одштампана стања, уредно ажурирана у документацији)“. Имајући у виду да је снимком за безбедносних камера од 18.05.2019. године утврђено да новац од стране закључара није стављен у трезор касу и да снимком није забележено усаглашавање од/пребројавање готовине у трезору, тужиља је својом изјавом дала нетачне податке релевантне за утврђење чињеница везаних за настанак вишка у висини од 33.000,00 динара у трезору Филијале ... од 20.05.2019. године. Затим, да је тиме што је 18.05.2019. године у 13,14 часова самостално приступила трезорском простору, затим

што 18.05.2019. године није извршила контролу свих вредности у банци и што је 22.05.2019. године дала изјаву којом је послодавцу дала нетачне податке релевантне за доношење одлуке од стране надлежних органа послодавца, да је на тај начин несавесно и неодговорно извршавајући послове свог радног места, својом кривицом повредила радне обавезе утврђене чланом 83. став 2. тачка 1, 6. и 18. Колективног уговора код послодавца, чланом 2. став 7. и 22. Правилника о благајничком пословању, чланом 8.3.1. став 1. Правилника о благајничком пословању, чланом 83. став 2. тачка 7. и 20. Правилника о благајничком пословању, чланом 16. став 2. тачка 1. уговора о раду у вези са чланом 179. став 2. тачка 1. и тачка 5. Закона о раду и чланом 83. став 2. тачка 1, 6, 7. и 20. Колективног уговора код послодавца. Решењем тужене број ../19 од 09.09.2019. године, тужили је отказан уговор о раду број ../06 од 13.05.2006. године са анексима, због повреде радне обавезе, са образложењем идентичне садржине као и упозорење, те је тужили радни однос престао 25.09.2019. године. Решење је потписао од стране директора Сектора за послове са становништвом, МСП и Службе за људске ресурсе и организацију тужене и оверено печатом, а тужила је предметно решење преузела 25.09.2019. године.

По оцени Врховног касационог суда, правилно су одлучили нижестепени судови када су усвојили захтев тужиле, поништили као незаконито решење тужене о отказу уговора о раду тужиле и вратили тужилу на рад, правилном применом материјалног права, супротно наводима ревизије.

Отказни разлог из члана 179. став 2. тачка 1. и 5. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14 и 13/17) дају могућност послодавцу да откаже уговор о раду ако запослени својом кривицом учини повреду радне обавезе на тај начин што несавесно или немарно извршава радне обавезе или учини другу повреду радне обавезе утврђену општим актом, односно уговором о раду. Из садржине наведене законске одредбе произлази да је кривица основ одговорности запосленог за повреду радне обавезе, односно да запослени одговара за повреду радне обавезе само ако се у поступку који претходи доношењу отказа уговора о раду утврди његова кривица за учињену повреду радне обавезе.

Тужили је стављено на терет да је својом кривицом учинила повреду радних обавеза, на тај начин што на крају радног дана 18.05.2019. године није извршила контролу свих вредности у трезор каси и што је 22.05.2019. године својом изјавом дала послодавцу нетачне податке релевантне за доношење одлуке од стране надлежних органа послодавца. Тужила је поступала онако како јој је објашњено од стране колега и послове је обављала у духу устаљене праксе код тужене, као што су то чинили и други запослени, који за то нису претходно прошли обуку, коју је тужена била дужна да им на време обезбеди, па код утврђеног да су тужила и њена колегиница 18.05.2019. године последњи пут унеле новац у трезор и пребројале новац у трезору, да се стање у трезору након тога није мењало и на крају радног времена урадила пресек стања своје благајне и новац који се налазио у благајни системски приписала стању трезора, и како је на основу одштампаних извештаја које је тужила предала туженој, стање у трезору на крају дана било правилно, па како је за постојање отказних разлога који су тужили стављени на терет потребна кривица запосленог, као намера или крајње (груба) непажња, чега код тужиле неспорно није било, то је правилан закључак нижестепених судова да је оспорено решење тужене незаконито и правилна је одлука којом је исто поништено као незаконито, правилном применом материјалног права. То што је тек месец и по дана након што је утврђено постојање вишка у износу од 33.000,00 динара

код тужене, тужена добила информацију од Народне банке Србије да постоји неслагање и да је реч о истом износу који се у Филијали у ... појавио као вишак, и када је даљим проверама утврђено да је вишак настао због новца који је слат у Народну банку Србије, односно да је запослени који је вршио пребацивање и слање новца у Народну банку Србије послао мање новца и у Народној банци Србије евидентиран мањак и самим тим тај новац у Филијали био вишак, па како тужиља није била задужена за пребацивање и слање новца у Народну банку Србије, то следи да тужиља није дала туженом нетачне податке релевантне за доношење одлуке од стране надлежних органа тужене.

С обзиром да је правилно утврђено да је тужиљи радни однос незаконито престао, тужена је у обавези да тужиљу врати на рад сагласно члану 191. став 1. Закона о раду.

Осталим ревизијским наводима се у суштини оспорава оцена изведених доказа и утврђено чињенично стање, па их ревизијски суд није посебно испитивао, будући да се утврђено чињенично стање у смислу члана 407. став 2. ЗПП ревизијом не може побијати.

Са напред наведених разлога, применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**